

Strategisk planering

Företagsekonomiska institutionen vid Stockholms Universitet har hittills främst gjort sig känd som storproducent av samhällsvetare med två eller möjligen tre betyg i ämnet. Det skrivs och forskas emellertid också vid institutionen, och i dagarna har publicerats ett intressant resultat av denna verksamhet — *Anders Linde m fl, Strategisk planering* (Bonniers, 1971).

Boken som har underrubriken "Vad kan, vill och bör företag och andra organisationer göra nu och i framtiden?" är skriven av tio yngre forskare och lärare, av vilka det övervägande flertalet fått hela sin företagsekonomiska skolning vid Stockholms Universitet. Det är inte en samling av fristående uppsatser, utan trots det uppdelade författarskapet en tämligen väl sammanhållen bok.

Den är avsedd dels som kurslitteratur på trebetygs- (eller som det numera heter 60-poängs-)ni-

vå, dels att vara läsbar och läs-
värd för praktiskt verksamma eko-
nomer. Det dubbla syftet har som
vanligt skapat vissa konflikter och
problem — en praktiker tycker
förmodligen att en del begrepp,
definitioner och distinktioner ver-
kar föranledda mindre av egent-
ligt behov än av en önskan att
kunna formulera tentamensfrågor.
Men i stort sett är resultatet
ganska gott, vilket väl mycket för-
klaras av att de båda syftena inte
är så skilda — det är ju morgon-
dagens praktiker som utbildas
idag.

Underrubrikens formulering "fö-
retag och andra organisationer" är
väsentlig. Författarna liksom and-
ra företagsekonomer hävdar, till
synes med all rätt, att större de-
len av företagsekonomins teori-
och kunskapsstoff är användbar
inom alla typer av organisationer
oavsett deras målsättning eller
"ägarförhållanden", dvs även inom
offentliga förvaltningsorgan, in-
tresseorganisationer etc.

Strategisk planering har blivit
ett honnörsbegrepp — vem vågar
idag hävda att han inte planerar

strategiskt? Men vad innebär
egentligen begreppet? Författarna
definierar det som en diskussion
och precisering av ett antal regler
för företagets framtida handlande.
Detta innebär att den strategiska
planeringen är överordnad all an-
nan planering så till vida som den
skapar en ram och ger vissa för-
utsättningar för denna.

I sin framställning använder
författarna vissa elementära
mängdteoretiska begrepp, som se-
dan man vant sig vid dem onek-
ligen underlättar förståelsen av
tankegångarna. Beslutsfattarens/
planerarens problem är att välja
mellan alternativa regler för det
framtida handlandet, och dessa
alternativ kan grupperas i olika
mängder. "Fantasi-mängden" är
närmast en totalmängd, som kan
ses som resultatet av en jättelik
brainstorming-seans. Inom fantasi-
mängden kan urskiljas tre del-
mängder: de alternativ som före-
taget med hänsyn till sina mål *vill*
genomföra, de som det med hän-
syn till nuläget och olika resurs-
begränsningar *kan* genomföra,
samt de som uppfyller omgiv-
ningens krav på företaget och som
därför *bör* genomföras. Förhopp-
ningsvis överlappar de tre del-
mängderna varandra åtminstone
till en del — om inte, tvingas man
att söka ändra på någon av del-
mängderna, i första hand kanske
"vill-mängden".

Detta kan kanske låta abstrakt
och praktiskt oanvändbart, men
författarna använder sin referens-
ram till att i olika kapitel succes-
sivt behandla de delproblem som
möter vid planeringen. De lyckas
ge en mängd stimulerande syn-
punkter på tänkandet kring strate-
gisk planering och på dess syste-
matisering. Anders Linde har
inte bara dragit det största lasset
vid bokens tillkomst, utan hans
båda kapitel om företagets rela-
tioner till omvärlden och om ar-
betet med den strategiska plane-
ringen hör till de allra mest gi-
vande.

Olle Renck

Utkommer omkring den 1 mars

Bertil af Klercker-Erik Eklund

Skatteproblem för företagen

Skattemässiga synpunkter på val av företagsform
— Om öppna koncernbidrag, aktieägartillskott
m m — Nya fondavsättningar och fondproblem

Ca-pris (inkl moms) 21:20

INDUSTRIFÖRBUNDETS FÖRLAG